813/09

Den 16. februar 2009 blev i sag nr. 74.187:

xxxxx xxxxxxx
xxx xxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har en individuel pensionsordning med dækning for tab af erhvervsevne, klager over, at selskabet har standset udbetalinger og præmiefritagelse den 1/1 2004.

Selskabet har afvist at udbetale invalideydelser og yde præmiefritagelse fra 1/1 2004 med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke findes nedsat i dækningsberettigende grad.

Den tegnede forsikring giver ret til invalideydelse og præmiefritagelse, såfremt den forsikrede grundet sygdom eller ulykke mister 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1948, er efter 8 års skolegang uddannet som tømrer/snedker. Han startede egen enkeltmands tømrervirksomhed i 1972 og arbejdede som sådan, indtil han blev sygemeldt i marts 2003. Sygemeldingen skyldtes gener fra stort set hele bevægeapparatet, hvor rygsmerterne var de mest dominerende og arbejdshæmmende.

Røntgenundersøgelser har vist slidgigtforandringer i bryst- og lændehvirvler. Han er nu kun i stand til at gå, stå og sidde kortvarigt, ligesom nattesøvnen er afbrudt. Klageren

måtte afhænde sin virksomhed og blev bevilget et flexjob 12-15 timer om ugen via kommunen fra 1/1 2004.

Klageren ansøgte om yderligere udbetaling i henhold til forsikringen ved skrivelse til selskabet af 7/12 2003.

I skrivelse af 18/7 2008 til nævnet anførte selskabet bl.a.:

> "Til brug for den videre sagsbehandling bad vi speciallæge i ortopædkirurgi B.N.M. om, at foretage en speciallægeundersøgelse.
>
> Det fremgik af speciallægeerklæringen fra B.N.M. den 04. juni 2004 bl.a. at forsikrede havde spredte lette moderate slidgigtproblemer i ryg, albue og tommelfingre. Rygsmerterne var de mest dominerende og arbejdshæmmende set i forhold til fysisk belastende arbejde, arbejde i foroverbøjede stillinger og vridebevægelser, som alt sammen var stillinger der ofte forekom i hans arbejde som tømrer.
>
> Alm. Brands lægekonsulenter vurderer herefter at erhvervsevnetabet som tømrer var nedsat med mere end 2/3, men at den generelle erhvervsevne, hvilket vil sige erhvervsevne i forhold til alle erhverv ikke var nedsat i bevillingsgivende grad. Lægekonsulenten vurderer at forsikrede burde kunne varetage ikke fysisk belastende arbejde i betydeligt omfang.
>
> Vi meddelte forsikrede, at der 'ikke var tvivl om at din erhvervsevne som tømrermester er nedsat til 1/3 eller derunder', men at 'selskabets lægekonsulent dog ikke vurderer at din generelle erhvervsevne er nedsat i et sådant omfang, at du opfylder betingelserne for fortsat præmiefritagelse og udbetaling fra forsikringen. Lægekonsulenten vurderer, at du burde kunne varetage et ikke fysisk belastende arbejde i et betydeligt omfang, hvilket du faktisk allerede for nærværende gør 3-4 timer dagligt'. Kopi af vores brev af 7. september 2004 til forsikrede vedlagt som bilag …
>
> Forsikrede var ikke tilfreds med denne afgørelse, hvilket fremgår af hans brev af 30. oktober 2004, samt Alm. Brands svar den 05. november 2004 (vedlagt som bilag …), hvor vi fastholder vores afslag, idet 'bevilling af præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente vil fortsat være afhængig af om den generelle erhvervsevne ud fra et lægeligskøn vurderes at være nedsat i et dækningsberettiget omfang'.
>
> Herefter hører vi først fra forsikrede i januar 2008, hvor forsikrede oplyser, at han stadig er utilfreds vores tidligere afgørelse, samt oplyser at hans helbredstilstand er forværret yderligere, siden vi sidst foretog en vurdering.
>
> Vi bad herefter forsikrede om, at besvare en personlig erklæring (vedlagt som bilag …). Da vi modtager erklæringen oplyser forsikrede, at han har gener pga. slidgigt, nedslidning, smerter og en konstant træthed. Derudover er han nu arbejdsløs fra fleksjobbet og angiver det skulle være pga. han kun kunne arbejde 2 timer om dagen.
>
> Efterfølgende indhentede vi igen kommunale akter fra nu Aa. kommune (vedlagt som bilag …). Da vi modtager oplysningerne er alle helbredsoplysninger af ældre dato, og er tidligere indgået i vores vurdering. Det eneste nye er, at forsikrede nu modtog ledighedsydelse fra den 1. januar 2008 og at kommunen pga. af projektet hvor forsikrede tidligere arbejdede, ophørte. Kommunen ønskede en omplacering i nyt fleksjob, så hurtigt som muligt.

Da der fortsat ikke forelå nogen lægelig dokumentation for den oplyste forværrede helbredstilstand, skrev vi til hans læge. Svaret indeholdt dog kun en epikrise fra 2003 (bilag …) og kunne ikke bruges som dokumentation for en evt. udbetaling fra forsikringen.

På trods af at forsikrede angiver, at han helbredstilstand var forværret var han altså ikke under lægebehandling eller henvist til yderligere undersøgelser.

Vi bad derfor igen speciallæge B.N.M. om at foretage en undersøgelse og udarbejde en speciallægeattest.

Da vi modtager erklæringen fremgår det, at forsikrede har kroniske smerter i bevægeapparatet, og hans funktionsevne overfor fysisk arbejde er væsentlig nedsat.

B.N.M. udtaler bl.a. i sin erklæring, at forsikrede har funktionssmerter i begge skuldre, funktionssmerter i begge hænder. Han kan ikke ligge på knæ eller sidde på hug. Der er uændret bevægeindskrænkning i albuer og hånd, men det nævnes, at han får store smerter hvis han forsøger at bære lidt tungere ting i strakt højre arm.

Der er intet synligt muskelsvind af ryg eller sædemuskulaturen eller af skulderbladenes muskler. Ved den objektive undersøgelse herunder billeddiagnostisk findes tegn på slidgigt i bevægeapparatet, ingen udstråling fra ryggen, og intet der tyder på rodtryk.

Alm. Brand lægekonsulenter var enige i at forsikredes erhvervsevne som tømrer var væsentligt nedsat, og at han fremover skulle have skånehensyn overfor fysiske arbejdsopgaver og skulle have mulighed for vekslende arbejdsstillinger og arbejde i eget tempo. Lægekonsulenterne vurderede ikke at der var sket en væsentlig forringelse af forsikredes helbredstilstand i forhold til speciallægeerklæring, samt vores tidligere vurdering.

For lige at få en opdatering, af hvad der var sket fra kommunal side, i den mellemliggende periode bad vi om supplerende oplysninger. Det fremgik heraf, at forsikrede pr. 9. juni 2008 igen var i nyt fleksjob 20 timer om ugen. Kommunen havde ikke fundet anledning til at foretage en ny lægelig vurdering, men forsikrede var nu ansat i et ny fleksjob med lagerarbejde (bilag …).

Herefter meddelte vi kunden skriftligt, at vi fortsat ikke vurderede at hans generelle erhvervsevne var nedsat i en sådan grad, at han var berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente, fordi vi ud fra en lægelig vurdering mener, at forsikrede kan udføre et ikke fysisk belastende arbejde i et væsentligt omfang. Et arbejde hvor der ikke forekommer fysiske arbejdsopgaver og hvor han ikke belaster ryg og skuldre.

Sammenfatning:
Alm. Brand har foretaget en vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne, da forsikrede ikke kan genoptage sit arbejde som tømrer. Det kan fortsat ikke lægeligt dokumenteres at forsikredes helbredstilstand overfor ikke fysisk belastende arbejde er nedsat med 2/3.

Dette *understreges* også af, at forsikrede kan påtage sig et fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 20 timer.

Forsikrede angiver, at han af helbredsmæssige årsager ikke fortsat kunne varetage det fleksjob han blev bevilget i 2004, og som følge af sin forringede helbredstilstand blev han opsagt. Det fremgår af kommunens brev den 1. november 2007 (bilag …) til forsikrede at

han blev 'opsagt pga. omlægning af jobbet', og at han 'ikke var i besiddelse af de fornødne faglige kvalifikationer', såsom:

- Grundlæggende teknisk erhvervsuddannelse.
- Relevant og aktuel erhvervserfaring (min. 5 år).
- Bred almen baggrund på niveau mindst svarende til niveauet i den erhvervsgymnasiale fagrække.

Opsigelsen skyldtes altså tilsyneladende *ikke* helbredsmæssige årsager.

Forsikrede skriver også i sin klage, at Alm. Brand bruger fleksjobbet som argumentation i vores afgørelse. Vi fastholder, at det er en lægelig vurdering der ligger til grund for afgørelsen, idet vi vurderer at forsikrede i et væsentligt omfang kan varetage et arbejde, som ikke er fysisk belastende, og vi fastholder derfor vores afslag. Såfremt der sker forværring af forsikredes helbredstilstand er han naturligvis velkommen til at kontakte os igen.

I øvrigt er eventuelt krav fra 2004 forældet med udgangen af 2006 i henhold til FAL § 29, og evt. krav fra 2005 forældet med udgangen af 2007."

I den nævnte erklæring af 14/4 2008 fra speciallæge B.N.M. hedder det bl.a.:

"…
Trods nu langvarigt fravær fra det ordinære arbejdsmarked, er tilstanden ganske uændret, måske snarere lidt forværret, med dagligt forekommende smerter i lænden, begge skuldre, albuer, hænder, knæ og fødder.
Ved den objektive undersøgelse, herunder billeddiagnostiske undersøgelser, findes tegn på generel slidgigt i bevægeapparatet, men intet tydende på rodtryk eller anden aktuel operativ tilgængelig lidelse.
Der er fundet overensstemmelse mellem forsikredes klager og de objektive fund, der væsentligst kan tilskrives de ved billeddiagnostiske undersøgelser påviste forandringer.
Prognostisk må man påregne en yderligere slidgigtudvikling, delvist aldersbetinget i hele bevægeapparatet. Man skønner imidlertid tilstanden for stationær, idet der ikke er planlagt yderligere undersøgelser eller behandlinger. Behandlingsmulighederne skønnes at være udtømte, og sagen foreslås afgjort.
Med henvisning til de beskrevne symptomer og objektive fund er det min opfattelse, at forsikrede ikke vil være i stand til at genoptage sit hidtidige eller sammenligneligt erhverv. Tilsvarende skønner jeg, at arbejdsprøvning eller revalidering ikke vil resultere i, at forsikrede kan genindtræde i et fuldtidserhverv, idet han har symptommanifestationer i flere dele af bevægeapparatet, og kun kan gå, stå og sidde relativt kortvarigt. Vurderet i generelt erhverv vil man ligeledes skønne, at der foreligger en varig og ikke ubetydelig begrænsning af den generelle erhvervsevne i ethvert for ham tilgængeligt erhverv, idet der skønnes at være et varigt skånebehov for begge skuldres, albuers, lænderyg, hofter og knæs vedkommende, således at han bør undgå overekstremitets belastende arbejdsstillinger, og undgå rygbelastende arbejdsstillinger, herunder løfte- og bæreopgaver, samt tungere skubbe- og trækkeopgaver, og have mulighed for at skifte mellem gående, stående og siddende stillinger, samt mulighed for daglige hvileperioder."

Klageren har over for nævnet i klage af 25/6 2008 nedlagt følgende påstand:

"Forsikringen er for mig en privat tegnet udygtighedsforsikring, og jeg ønsker at den også skal fungere som så, da erhvervsevnen i mit tilfælde skal vurderes ud fra et økonomisk krite-

rie. Jeg har været nød til at tage imod flexjob for at oppebære en indtjening, som jeg faktisk havde forsikret mig for. Nu bruger forsikringen flexjobbet i vurderingen af min arbejdsevne, selv om flexjob er en socialydelse. I flexjobbet gives der 2/3 i løntilskud så jeg har til dato ikke haft en indtjening over en 1/3, da løntilskuddet ikke kan medregnes som lønindtægt jvf. Højesterets dom af 21/11 2003 hvor den fremtidige løn bliver brugt som parameter.
Mit krav er derfor at få for sikringen udbetalt. Præmiefritagelse og invaliderente. Mistet arbejdsevne = mistet evne til selvforsørgelse (økonomisk erhvervsevnetab)."

Til støtte for sin påstand har han anført:

"Tegnede 2/10 1989 i egenskab af tømremester ovennævnte forsikring for at være dækket ind ved evt. ulykke og nedslidning m.m. I 2003 blev jeg nødt til holde som tømrermester på grund af nedslidning. Jeg anmeldte ovennævnte til forsikringsselskabet som den 7/9 2004 godkendte min erhvervsevne nedsat til under 1/3. Daværende L. kommune indstillede mig til flexjob fra 1/1 2004, da de var af den mening, at jeg ikke var i stand til at være selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked. Den 7/9 2004, hvor forsikringen godkendte min erhvervsevne nedsat til under 1/3, havde jeg i mellemtiden fået flexjob ved L. Kommune på 3-4 timer med indlagte pauser og skånehensyn, som svarede til ca. 12 reelle timer om ugen. Lægekonsulenten fra Alm. Brand vurderede på det tidspunkt, at jeg var i stand til at have et arbejde på ordinære vilkår. Lægekonsulenten brugte mine timer i flexjob til denne vurdering uden at tage hensyn til, at et flexjob er en social ydelse som alternativ til en evt. invalidepension."

Efter sagens indbringelse for nævnet har der været en omfattende korrespondance. Der er herunder ikke fremkommet nye væsentlige momenter til sagen.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"1. Definition af invaliditet

Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.
…
4. Præmiefritagelse respektive invaliderenters ikrafttræden og ophør

Præmiefritagelse, respektive udbetaling af invaliderente, får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder.
…"

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann